

Başvuru Numarası : 2022/1803
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2024/42
Karar Numarası : 2024/200
Başvuran : Ö. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kaldığı ceza infaz kurumunda çeşitli haksızlıklara maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Koşullu salıverilme tarihinin 12/1/2022 olarak belirlendiğini ancak hukuki dayanağı olmadığı halde ceza infaz kurumunda alıkonulmaya devam edildiğini,

b. Hastaneye yeniden sevk talep etse de aylarca sevkinin yapılmadığını,

c. Bazı zamanlarda üst araması yapıldığı hâlde kendisinin üst aramasına karşı koyduğuna dair tutanak hazırlandığını ve hücre hapis cezası aldığını,

ç. Duloxx isimli ilaca iki haftadır erişemediğini, tedavisi yapılmaya kadar hiçbir ilacı kullanmayacağını, bu durumdan doğan sorumluluğun Ceza İnfaz Kurumu İdaresine ait olduğunu,

d. 2,5 yıldır diğer mahpuslarla birlikte koğuşa kitaplık yapılması taleplerinin karşılanmadığını,

e. Birçok ceza infaz kurumunda görüş sürelerinin 45 dakikadan 1,5 saate çıkarılmasına karşın bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda görüş sürelerinin 45 dakika olarak uygulanmaya devam edildiğini,

f. Jandarma ring araçlarının Bakanlıkça onaylı araçlar olmadığını ve dar olduklarını, iddia etmiştir.

3. Muhatap İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (Kurum) Müdürlüğünden 14/12/2022 tarihinde alınan yazılı görüş ve eklerinde özetle;

a. Başvuranın 1490 günlük mahsubunun gelmesi nedeniyle İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı Taşra İlamat Masası tarafından 9/9/2022 tarihinde 2021/... ilamat sayısı ile yeniden düzenlenen müddetnamesine göre koşullu salıverilme tarihinin 12/1/2022 olarak belirlendiği, ancak başvuranın kesinleşmiş olan ve infaz edilmesi gereken onlarca disiplin cezası bulunduğu, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde "Disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işlemi yapılmaz, ancak bu süre hakederek salıverme tarihini geçemez." hükmü bulunduğundan tahliyesinin yapılamadığı, bu yönde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından karar alındığı, bu karara karşı itiraz hakkının kullanıldığı, Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından itirazın reddedildiği ve İdare ve Gözlem Kurulu kararının kesinleştiği,

b. Hastane sevklerinin yapılmadığına ilişkin olarak, Kurum tarafından 22/11/2021, 3/2/2022, 26/4/2022 ve 19/8/2022 tarihlerinde hastane sevk planlaması yapıldığı ancak anılanın ekte sunulan dilekçelerinden de anlaşılacağı üzere "tekli ring aracı" ve "ayakkabı bağcığı" sebepleriyle hastaneye gitmediği, Kurum tarafından

1/12/2022 tarihinde İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevkinin sağlandığı, gerekli tetkik ve tedavisinin hekimler tarafından yapıldığı,

c. Kurum Disiplin Kurulu tarafından verilen ceza verme kararlarının hükümlü ve tutuklara tebliğ edilmesi ile öncelikle hakkında ceza verme kararı verilen hükümlü / tutukluların bu karara karşı 15 gün içerisinde ilgili İnfaz Hakimliğine ve İnfaz Hakimlikleri tarafından verilen kararlara karşı da 7 gün içerisinde ilgili Ağır Ceza Mahkemesine itiraz haklarının bulunduğu, verilen ceza verme kararlarının itiraz süreci tamamlandıktan ve karar kesinleştikten sonra infaz edildiği, dolayısıyla başvuranın haksız yere alıp infaz edilen herhangi bir ceza verme kararının bulunmadığı, ayrıca anılan şahsın sürekli olarak disiplin suçu işlediği ve hakkında birçok disiplin cezası kararının bulunduğu, verilen disiplin cezalarının yukarıda da belirtildiği gibi ilgili İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi kararları ile onaylanması üzerine infaz edildiği,

ç. Dulox isimli ilaca erişemediği ve tedavisi yapıncaya kadar hiçbir ilacı kullanmayacağı yönündeki beyanı ile ilgili olarak ise 17/11/2022 günü aile hekimi tarafından başvurana "Dulox 60 mg" isimli ilacın yazıldığı, eczane tarafından "Dulox 60 mg" isimli ilacın depoda olmadığını belirtilerek onun yerine muadili olan "Dyloxia 60 mg" ilacın gönderildiği ve bu ilacın da anılan şahsın kullanımına sunulduğunun anlaşıldığı,

d. Hükümlü ve tutukluların zaman zaman koşullarının değiştirilmesi gerektiği düşünüldüğünde anılanın koşusunun değiştirilmesi durumunda yeni geçeceği koşu da kitaplık talep edeceği, kitaplık bulunan koşu verilen diğer hükümlü ve tutukluların ortak kullanım alanının daralmış olması sebebi ile kitaplığın kaldırılmasını talep edebileceği, bu durumun kamu zararına yol açacağı, Kurumda hükümlü ve tutukluların kullanımına açık olan geniş kapsamlı bir kütüphane bulunduğu ve her hükümlü/tutuklunun talebi doğrultusunda bu kütüphaneden dilediği kitabı alabileceği, bu durumlar göz önüne alındığında koşullara kitaplık yapılması talebinin uygun olmadığı,

e. 25/6/2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7328 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi ile *"5275 sayılı Kanununun 83'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'bir saatten fazla' ibaresi 'bir buçuk saatten fazla' şeklinde değiştirilmiştir..."* hükmü getirilmiş olması nedeniyle bir karar almak üzere İdare ve Gözlem Kurulunun toplandığı, toplantıda 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesi uyarınca ziyaret saatlerinin kurum mevcudu, personel sayısı ve ziyaret alanları göz önünde bulundurularak 24/5/2022 tarihli ve 2022/... sayılı karar ile *"Kurumun 943 kişi kapasiteli olmasına rağmen kapasitenin üzerinde hükümlü/tutuklu barındırıldığından (ortalama mevcut 1600 - 1700 hükümlü/tutuklu), fiziki yapısıyla ilgili olarak Kurumun T tipi kapalı ceza infaz kurumu olmasıyla birlikte hükümlü/tutukluların ziyaret haklarını kullanabilmeleri için planlanan alanların mevcut göz önüne alındığında yetersiz kaldığından, ziyaret anında oluşabilecek asayiş, güvenlik ve düzeni bozucu olumsuzlukların önlenmesi için personel sayısının da yeterli bulunmadığından bahisle ziyaret süresinin 45 dakika olarak uygulanmasına"* oy birliği ile karar verildiği,

f. Kurumun kendisine ait ring aracı bulunmadığı, hastane ve mahkeme gibi hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil edilmelerini gerektiren durumlarda araç temininin İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından yapıldığı, belirtilmiştir.

4. 23/1/2023 tarihinde ring araçları ile ilgili olarak Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazıda; 5275 sayılı Kanun'un 58'inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü gereğince ceza infaz kurumlarına satın alınan ve alınacak yeni araçlar için Jandarma Genel Komutanlığından da değişik zamanlarda alınan nakil araçlarının üretimine ilişkin görüşler doğrultusunda çeşitli üniversitelerle teknik şartname konusunda ortak çalışma yapıldığı, satın alma işlemlerinde insan unsuru göz önünde bulundurularak, can güvenliği konusunda araçların gerekli özelliği taşıması en başta olmak üzere, çağın getirdiği teknolojik yenilikleri kapsayacak şekilde modern olmasına azami özen gösterildiği, değişen koşullar ve teknoloji ile birlikte sevklerin yerine getirilmesinde tercih edilen yöntemler uyarınca taşıtların üst yapılarında değişiklikler yapılabildiği, bu doğrultuda, sevk işlemleri sırasında hükümlü veya tutuklunun ruhsal ve fiziki durumu, diğer hükümlü ve tutuklularla hasımlılık hali ve duruşma özelliği vb. durumlar gözetilerek sevk aracı seçiminin yapıldığı, ayrıca ruhsal ve fiziki sağlığı hükümlü ve tutuklu nakil aracında seyahat etmeye elverişli olmayan hasta hükümlü ve tutukluların sevklerinin hasta nakil araçları ile yapıldığı, öte yandan, hükümlü ve tutukluların sevklerinin, ceza infaz kurumlarının dış güvenlik hizmetlerini yerine getiren jandarma kuvvetleri tarafından ifa edilmekte olduğu, sevklerde kullanılan taşıtların sevk ve idaresinin de

Ceza İnfaz Kurumu Jandarma Komutanlığınca değerlendirildiği, bunun yanında, Jandarma Genel Komutanlığının Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesinde yer alan “*Hükümlü ve tutukluların Adalet Bakanlığınca özel olarak sevk veya nakiller için yaptırılmış ring araçlarıyla sevk veya nakledilmeleri esastır.*” hükmüne riayet edildiği, Aliğa Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Yerleşkesinde 7 adet kapalı ceza infaz kurumu bulunduğu, söz konusu ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü/tutukluların il içi veya il dışı hastane ya da mahkeme sevklerinin İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından demirbaş envanterine kayıtlı 34 ring aracı ile gerçekleştirildiği, bu ring araçlarından 4’ünün 6 bölmeli tek kişilik olduğu, ruhsatlarında aracın cinsi başlığı altında otobüs (hükümlü/tutuklu taşıma aracı) yazmakta olduğu, ayrıca firara karşı engeli olan, hükümlü/tutukluların halk tarafından az görülmesini sağlayacak, herhangi bir biçimde aşığılanmaktan, merak uyandırmaktan ve reklam olmaktan koruyacak yeterli havalandırma ve ışığı alan fiziksel özelliklere sahip olduğu, ring araçlarının tamamının 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 34’üncü maddesi gereğince düzenli olarak ruhsatta belirtilen cinsine uygun olarak muayenelerinin yapıldığı, yine aynı Kanun’un 30’uncu maddesinde yer alan teknik şartlara uygun olarak da periyodik olarak bakım, onarım ve kontrollerinin yapıldığı belirtilmiştir.

5. Başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Koşullu salıverilme durumunun yasalarca iyi halli olmaya bağlandığını ve Yargıtay kararına da aykırı olarak koşullu salıverilme talebi konusunda yaptığı itirazlarının ilgili İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedildiğini,

b. 4/1/2023 tarihinde hastaneye götürüldüğünü ancak 17/2/2022 ve 1/12/2022 tarihlerinde talep edilen muayeneler için hastaneye götürülmediğini,

c. Yasalarca nakiller sırasında kelepçe takılmasının bile zorunlu tutulmadığını, “*ayakkabı bağcığıyla kendini asarsın*” denilerek aşığılandığını, üst aramasını yapacak askerin de kendi ayakkabı bağcığını çıkarması gerektiğini, kendisi çıkarmadığında tutanak tutulmasını anlamadığını, tutanakların yalan, iftira ve düşmanca duygularla yazıldığını,

ç. Duloxx isimli ilacın kendisine bazen 1-2 gün gecikmeli olsa da 2 yıllık süreçte düzenli olarak verildiğini, başvuru tarihinde ilaca makul sürede erişemediğini, 16/11/2022 tarihi itibarıyla ilacı yan etkileri dolayısıyla kullanmadığını,

d. Sadece kendisinin koğuşunda (A-26) kitaplık olmadığını, diğer koğuş ve hücrelerde kitaplık olduğunu,

e. Görüş süresinin, doluluk gerekçesiyle artırılmamasının ne kadar gerçekçi olduğunu, Burhaniye T Tipi ceza infaz kurumu gibi farklı T tipi ceza infaz kurumlarında sürenin artırıldığını, kapalı ziyaretlere her hafta her mahpusun ailesinin gelmediğini,

f. Ring araçlarının dar olduğunu ve insanlık dışı yapısından kaynaklı olarak araca binmek istemediğini, iddia etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. Aynı Kanun’un 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; “*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*” hükmüne bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;*

a) Kurumun görev alanına girip girmediği,

b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı,

ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı,

d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği,

e) Belli bir konuyu içerip içermediği,

f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.”

9. Aynı Yönetmelik'in 65'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

10. Aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurum yazılı görüş ve ekleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün anılan yazısı ve konulara ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

13. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Selmouni/Fransa*, B. No. : 25803/94, 28/7/1999, para. 95; *Assenov ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No. : 24760/94, 28/10/1998, para. 93.).

14. Öte yandan, bir muamelenin kötü muamele kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşılmış olması gerekmektedir. Bu asgari eşik göreceli olup, her olayda asgari eşiğin aşılp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır (Anayasa Mahkemesi (AYM), *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Değerlendirmeye alınacak bu unsurlara muamelenin amacı ve kastı ile ardındaki saik de eklenebilir (benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Aksoy/Türkiye*, B. No: 21987/93, 18/12/1996, para. 64; *Eğmez/Kıbrıs*, B. No: 30873/96, 21/12/2000, para. 78; *Krastanov/Bulgaristan*, B. No: 50222/99, 30/9/2004, para. 53).

15. Başvuran, hukuka aykırı olarak koşullu salıverilmeden faydalanamadığını iddia etmiştir. Muhatap

Kurum, infaz edilmesi gereken onlarca disiplin cezası bulunduğundan ilgili mevzuat kapsamında tahliyesinin yapılamadığını, bu yönde anılan kararının Ağır Ceza Mahkemesince onaylandığını belirtmiştir. 5275 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi üçüncü fıkrasının (b) bendine göre; *“Disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işlemi yapılmaz, ancak bu süre hakederek salıverme tarihini geçemez.”* Ayrıca, mezkûr Kanun'un, 107'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkûmun kurumdaki infaz süresini iyi hâlli olarak geçirmesi gerekir.”* Bu kapsamda, başvuranın tahliyesinin yapılamadığı, bu yönde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından karar alındığı, bu karara karşı başvuran tarafından ilgili İnfaz Hakimliğine şikayet ve ilgili Ağır Ceza Mahkemesine itiraz hakkının kullanıldığı, şikayet üzerine ilgili İnfaz Hakimliğinin 23/03/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile başvuranın şikayetinin reddedildiği ve bu ret kararının ilgili Ağır Ceza Mahkemesince uygun bulunarak onaylandığı, bunlar ışığında başvurana verilen disiplin cezalarının tamamının infazının sona ermediğinden ve hükümlünün iyi halli olmadığının kesinleşmesi nedeniyle başvuran hakkında koşullu salıverilme ön koşullarının oluşmadığı, dolayısıyla iddia konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşılmıştır.

16. Başvuran, hastaneye yeniden sevk talep etse de aylarca sevkini yapılmadığını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, 22/11/2021, 3/2/2022, 26/4/2022 ve 19/8/2022 tarihlerinde hastane sevk planlaması yaptığını ancak başvuranın ekte sunulan dilekçelerinden de anlaşılacağı üzere tekli ring aracı talep etmesi ve ayakkabı bağcığını çıkartmak istememesi sebepleriyle hastaneye gitmediğini, 1/12/2022 tarihinde İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevkini sağlandığını belirtmiştir. Başvuran hakkında Kurumdan alınan ve ekte sunulan 1/12/2022 hastaneye geliş tarihli sağlık raporu dâhil sağlık dosyası ve sevk talebi iptal belgelerinden başvuranın çeşitli tarihlerde hastaneye sevkini sağlandığı, tekli ring aracı talep ettiği ve üst aramasında ayakkabı bağcığını çıkartmadığı tutanaklarda görülmüş, ilgili iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

17. Başvuran, bazı zamanlarda üst araması yapıldığı hâlde kendisinin üst aramasına karşı çıktığına dair tutanak hazırlandığını ve bu sebeple hücre hapis cezası aldığını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, başvuran hakkında haksız yere alıp infaz edilen herhangi bir disiplin cezası verme kararının bulunmadığını, başvuranın sürekli olarak disiplin suçu işlediğini ve başvuran hakkında birçok disiplin cezası kararının bulunduğunu, başvurana verilen disiplin cezalarının ilgili İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi kararları ile onaylanması üzerine infaz edildiğini belirtmiştir. Başvuran hakkında tutulan disiplin cezaları cetveli incelenmiş, başvuranın çeşitli tarihlerde birçok farklı sebeple disiplin cezası aldığı, bu disiplin cezalarının bazılarının ilgili İnfaz Hakimliğince reddedilerek infazlarının kaldırıldığı ve infaz edilmediği, dolayısıyla başvuranın haksız olarak kendisine verilen disiplin cezalarının infaz edildiği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

18. Başvuran, “Duloxx 60 mg” isimli ilacın kendisine arada gecikmeli (bir-iki gün) olsa da iki yıllık süreçte düzenli olarak verildiğini ancak başvuru tarihinde “Duloxx 60 mg” isimli ilaca iki hafta erişemediğini, bu sürenin makul olmadığını, tedavisi yapıncaya kadar hiçbir ilacı kullanmayacağını, bu durumdan doğan sorumluluğun Kurum İdaresine ait olduğunu ayrıca 16/11/2022 tarihi itibarıyla ilacı yan etkileri dolayısıyla kullanmadığını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, 17/11/2022 tarihinde aile hekimi tarafından başvurana “Duloxx 60 mg” isimli ilacın yazıldığı, eczane tarafından “Duloxx 60 mg” isimli ilacın depoda olmadığını belirtilerek onun yerine muadili olan “Dyloxia 60 mg” ilacın verildiğini ve bu ilacın da anılan şahsın kullanımına sunulduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda, başvurana hekim tarafından reçete edilen “Duloxx 60 mg” isimli ilacın eczanede mevcut olmaması sebebiyle muadili olan “Dyloxia 60 mg” isimli ilacın verildiği ancak anılan ilaca iki hafta süreyle erişemediği, diğer taraftan reçete edilen ilacın yerine muadili olan ilacın verilmesinin ve iki hafta süreyle anılan ilaca erişememesinin başvuranda herhangi bir sağlık sorununa sebep olduğuna ilişkin başvuranın iddiası bulunmadığı, dolayısıyla başvuranın durumdan zarar görmediği olayda kötü muamele kapsamında aranan asgari eşigin aşılmadığı anlaşılmıştır.

19. Başvuran, 2,5 yıldır diğer mahpuslarla birlikte koğuşa kitaplık yapılması taleplerinin karşılanmadığını ve sadece kendi koğuşunda kitaplık olmadığını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, koğuşlara kitaplık yapılması talebinin uygun olmadığını belirtmiştir. Başvuranın koğuşunda kitaplık olmadığı bu sebeple başvuran ve koğuş arkadaşlarının koğuşa kitaplık yapılmasını talep ettikleri ancak ilgili mevzuatta koğuşlarda kitaplık bulundurulmasına ilişkin hüküm bulunmadığından başvuru konusunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

20. Başvuran, birçok ceza infaz kurumunda ziyaret görüş sürelerinin 45 dakikadan 1,5 saate çıkarıldığını ancak bulunduğu Kurumda ziyaret görüş sürelerinin 45 dakika olarak uygulandığını iddia etmiştir. Muhatap

Kurum, Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in "Ziyaret Gün ve Saatleri" başlıklı 10'uncu maddesi hükmü çerçevesinde Kurum tarafından, Kurumda kapasite üzerinde mahpus barındırıldığı ile Kurum personel sayısının ve ziyaret alanlarının yetersiz olduğu gerekçeleriyle Kurumda ziyaret görüş sürelerinin 45 dakika olarak uygulanmasının karara bağlandığı belirtilmiştir. 5275 sayılı Kanun'un 83'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; "Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (...)." Mezkur Yönetmelik'in anılan maddesine göre; "Ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısı, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirlenir. (Değişik fıkra:RG-14/9/2021-31598) Görüş süresi, yarım saatten az, bir buçuk saatten fazla olacak şekilde belirlenemez. Görüş süresi, görüşmenin fiilen başladığı andan itibaren işletilir." Bu kapsamda, Kurumda ziyaret görüş süresinin 45 dakika olarak kararlaştırıp uygulandığı ile bu karar ve uygulamanın ilgili mevzuat kapsamında hukuka uygun olduğu dolayısıyla başvuru konusunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

21. Başvuran, jandarma ring araçlarının Bakanlıkça onaylı araçlar olmadığını ve dar olduklarını iddia etmiştir. Muhatap Kurum, ring araçları konusunda yetki ve sorumluluğun İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından bilindiğini belirtmiştir. Bu konuda, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü; sevkinin İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından demirbaş envanterine kayıtlı 34 adet ring aracı ile gerçekleştirildiği, bu ring araçlarından 4'ünün 6 bölmeli tek kişilik olduğu, ruhsatlarında aracın cinsi başlığı altında otobüs (hükümlü/tutuklu taşıma aracı) yazmakta olduğu, yeterli havalandırma ve ışığı alan fiziksel özelliklere sahip olduğu, ring araçlarının tamamının 2918 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi gereğince düzenli olarak ruhsatta belirtilen cinsine uygun olarak muayenelerinin yapıldığı, yine aynı Kanun'un 30'uncu maddesinde yer alan teknik şartlara uygun olarak da periyodik olarak bakım, onarım ve kontrollerinin yapıldığı hususunda bilgi ve belgeler sunulmuştur. 5275 sayılı Kanun'un 58'inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Hükümlü, havalandırma ve ışık durumu yetersiz araçlarla, eziyet verici veya onur kırıcı şekilde nakledilemez. Nakil sırasında alınacak tedbirler, hükümlünün firarını önleyici ve yukarıdaki fıkra yazılı engelleri gerçekleştirici sınırları aşamaz, birbirleriyle ve görevlilerle herhangi bir tartışmaya girmelerini engelleyici boyutları geçemez." hükümlerine yer verilmiştir. Ekte sunulan belge ve fotoğraflardan başvuranın iddiasının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

22. Sonuç olarak, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki söz konusu iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye